

Učenje 1 na 1 na Škofijski gimnaziji v okviru Zavoda Antona Martina Slomška

Dr. Magdalena Šverc,
mag. Andrej Flogie, Kristjan
Perčič, Domen Kovačič,
Maja Vičič Karbonja

Zavod Antona Martina Slomška

Zelo pomemben del šole predstavlja gradnja socialnih veščin – če bi vedno komunicirali preko tehnologij in ne osebno, potem bi se dramatično spremenil način, kako gledamo na življenje (Oblinger in Oblinger, 2005). Zanimivo je, da se dijaki tega na nek način zavedajo, saj kljub široki uporabi tehnologije do nje vseeno ohranjajo zdravo distanco.

Kakšne so nekatere značilnosti današnjih generacij?

Rojene v 90-ih in pozneje, nekateri imenujejo generacija »wannabe« umetnikov. Tehnologija jim omogoča, da so vsi lahko vse, npr. fotorazstavljalci na Flickrju, zgodovinarji ob pomoči Wikipedije, kolumnisti s pomočjo blogov, knjižni kritiki prek Amazona, filmski kritiki na spletnem naslovu www.everyonesacritic.net, pevci (Singstar), glasbeniki (GarageBand), DJ-ji (mp3 predvajalniki), TV programerji (MySky), manekeni (MySpace) ipd. Nedvomno spletno zelo osveščeni in usmerjeni v socialno mreženje (Facebook), bloganje in mikrobloganje (Twitter), preživijo ogromno časa na spletu in imajo zato celo oblikovane različne spletne identitete. Med seboj so močno povezani prek telefonov, prenosnih računalnikov, dlančnikov itd. Sociologi menijo, da generacija Z hoče aktivno sodelovati pri vsem, kar se dotakne njihovih življenj (Kern, 2009). Karkoli ta generacija počne, pravijo, vključuje ekspresivnost in izvirnost, življenje jim predstavlja umetniško polje. Generacija Z je generacija digitalnih ustvarjalcev, ki bo v prihodnosti popolnoma spremenila način potrošnje, prodaje in komunikacije, so si enotni družboslovni raziskovalci (Oblinger in Oblinger, 2003). Net

generacija zahteva model izobraževanja, ki ima naslednje značilnosti:

- ▶ model, osredinjen na učenca: z odmikom od tradicionalne paradigme poučevanja h konstruktivistični paradigmi učenja (Brown, 2005);
- ▶ študenti internetne generacije se osredotočajo na razumevanje, gradnjo znanja z uporabo metod odkrivanja in aktivnega sodelovanja;
- ▶ zahtevajo prirojeno in mnenjsko bogato učenje;
- ▶ učitelja vidijo kot strokovnjaka, mentorja, raziskovalca;
- ▶ izkustveno učenje: zanima jih učenje skozi izkušnjo (learning by doing) – neradi poslušajo, kaj naj naredijo;
- ▶ raziskovanje: podvrženi so induktivnemu raziskovanju (skozi raziskovanje se bolje učijo kot skozi učiteljevo poučevanje);
- ▶ želijo parametre, pravila, prioritete, postopke (D. Oblinger pravi: »Na svet gledajo kot na urnik in iščejo nekoga, ki ima dnevni red.«);
- ▶ interakcija med ljudmi: hitro se naučijo uporabljati nove programe z »brklanjem«; ista praksa je primerna za učilnico, virtualno skupinsko delo;

- ▶ kultura izreži–prilepi (cut-and-paste) – tradicionalna definicija goljufanja se zaradi izjemne količine informacij, ki je študentom na razpolago s pritiskom na gumb, spreminja, in tudi način, kako šole in fakultete ocenjujejo mlade, se spreminja.

Cilji poučevanja z IKT

Za uspeh v današnji družbi, bogati z informacijami in znanjem, morajo učenci in učitelji učinkovito uporabljati tehnologijo. Uvedba IKT v učilnice vpliva na naslednje načine:

- ▶ učencem pomaga razviti spretnosti, ki so potrebne za uspešno življenje in delo v 21. stoletju;
- ▶ spodbuja učitelje k izboljšanju načina učenja v razredu z interaktivnimi in dinamičnimi viri, ki jih nudi IKT;
- ▶ zagotavlja več motivacije in bogatejšo izkušnjo učenja za učence (Brečko in Vehovar, 2008).

Zato je pomembno upoštevati na učence usmerjeno pedagogiko, razširiti poučevanje izven razreda in ustaljenega urnika ter uporabljati IKT za poučevanje in učenje.

Pri tem se je treba zavedati, da sodobna informacijska tehnologija sama po sebi ne spremeni načina poučevanja in učenja. Tehnologija mora postati del kulture in pedagogike, ki omogoča premik k poučevanju, ki je usmerjeno na učenca kjer koli in kadar koli.

Učenje 1 na 1

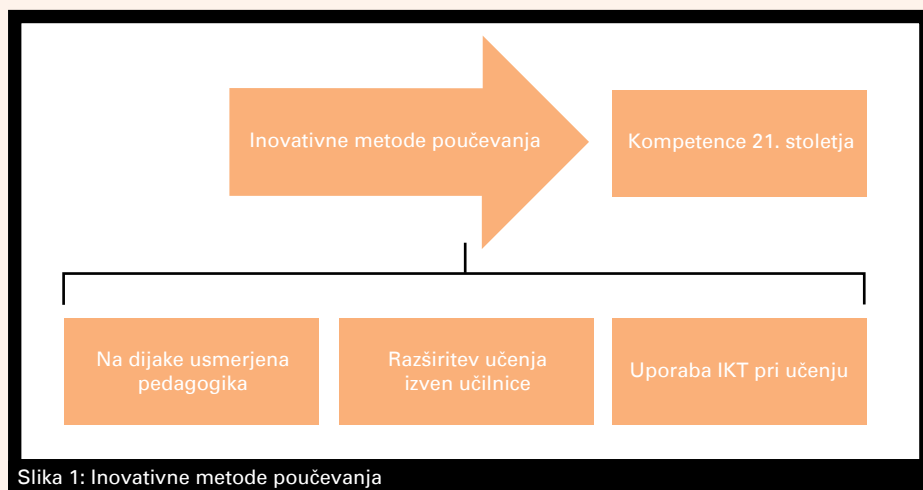
Definicija učenja 1 na 1 vključuje enega učenca, eno napravo (računalnik, pametni telefon), interaktivnost, personalizirano učno izkušnjo, ki je dostopna kjer koli in kadar koli (brezžično omrežje). Gre za tako imenovano 24-urno dostopnost 7 dni v tednu ali na kratko 24/7. Učenje 1 na 1 je dobro uresničeno, ko poteka 24/7 in je vodeno z usposobljenimi učitelji in dobro informiranimi starši in drugimi. Učenje 1 na 1 podpira "novo poučevanje in učne odnose med učitelji in učenci, med učenci in vključuje starše v povratno informacijo" (Vuorikari, Garcia in Balanskat, 2011).

Med vodstvenim kadrom šol in učitelji poteka nenehna diskusija o smiselni uporabi IKT pri poučevanju in učenju. Evalvacije učenja 1 na 1 so pokazale sledeče prednosti:

- ▶ vsak učenec lahko širi svoje ideje, raziskuje vprašanja, oblikuje mišljenje in pride do zaključkov – v drugem svetu;
- ▶ povezovanje učencev v socialne mreže veča interaktivnost, ostri in širi mišljenje ter krepi intelektualno radovednost;
- ▶ povečuje učne možnosti za učence z dostopom do informacij kjer koli in kadar koli;
- ▶ omogoča dvosmerno komunikacijo in sodelovanje med učiteljem in učencem ter razširja učenje izven razreda in ustaljenega urnika;
- ▶ povečuje neodvisnost, samoiniciativnost, individualizacijo, komunikacijo, kreativnost in sodelovalne veščine;
- ▶ razširja formalno skupnost učenja in vključi starše, sorodnike in druge ljudi, ki so pomembni za učenčevo življenje;
- ▶ vključuje globalno komunikacijo in sodelovanje.

Načrtovanje

Vsaka šola mora narediti veliko predhodnih korakov, preden uvede program 1 na 1. Poti do uvedbe programa 1 na 1 so lahko podobne. Pomembno je, da se šola zave svoje prehojene poti in kompetenc, ki jih je na tej poti usvojila. Zavod AMS s Škofijsko gimnazijo se je vključil v Evropske oddelke. Ta program je omogočil načrtno uveljavljanje načela interdisciplinarnosti znanja, dejavno izpeljavo medpredmetnega povezovanja in sistematično uvajanje timskega načrtovanja. S programom so dosegli še vrsto drugih pomembnih didaktičnih ciljev sodobne šole. V njih namreč povezujejo teorijo s prakso, saj v šoli pridobljeno znanje dijaki uporabijo v življenjskih situacijah. Večjo motiviranost so dosegli s skupnim načrtovanjem programa (ZRSZ, 2004). Z vključitvijo v Evropske oddelke so strokovni delavci pridobili kompetence timskega in projektne dela ter medpredmetnega povezovanja. Zavod AMS je v okviru projekta e-šolstvo prevzel vodenje, koordinacijo, razvoj in svetovanje e-kompetentnim šolam za zavode v vzhodni Sloveniji. V projekt, ki teče četrto leto, je tako vključenih 911 vzgojno-izobraževalnih zavodov. Svetovalci šolam so tako svetovali 17.411 učiteljem in ravnateljem ter opravili 7.465 svetovalnih obiskov in več kot 10.000 svetovanj na daljavo. Sodelavci v projektu so učitelji, ravnatelji, Zavod za šolstvo, strokovnjaki s fakultet in drugih ustanov doma in v tujini. Lahko rečemo, da projekt »e-šolstvo« ponuja priložnost vsem vzgojno-izobraževalnim zavodom, da se

Slika 1: Inovativne metode poučevanja

usmerijo v uporabo novih tehnologij, postanejo inovativnejši in učinkovitejši pri svojem delu tako z mladostniki kot tudi s strokovnimi sodelavci in starši.

V usposabljanja na različnih seminarjih in svetovanjih, ki potekajo tako v živo kot tudi na daljavo, so se vključili strokovni delavci Zavoda AMS in pridobili nove kompetence pri poučevanju. Usposabljanje lastnih kadrov, prenašanje njihovega znanja na druge ter razvoj na različnih nivojih so trije temelji, na katerih deluje Zavod AMS. Zavod je tako s svojimi sodelavci oblikoval ekipo, ki je pridobila tako vodstvene kot strokovne kompetence, potrebne za uvajanje učenja 1 na 1. Pri pripravi na uvajanje učenja 1 na 1 je treba upoštevati:

- ▶ obstoječe raziskave,
- ▶ predstavitev vizije poučevanja 1 na 1,
- ▶ angažiranje vodstvenega tima,
- ▶ razvoj strategije komuniciranja,
- ▶ načrtovanje vrednotenja,
- ▶ razvoj projektnega plana,
- ▶ finančno konstrukcijo (Vuorikari, Garcia in Balanskat, 2011).

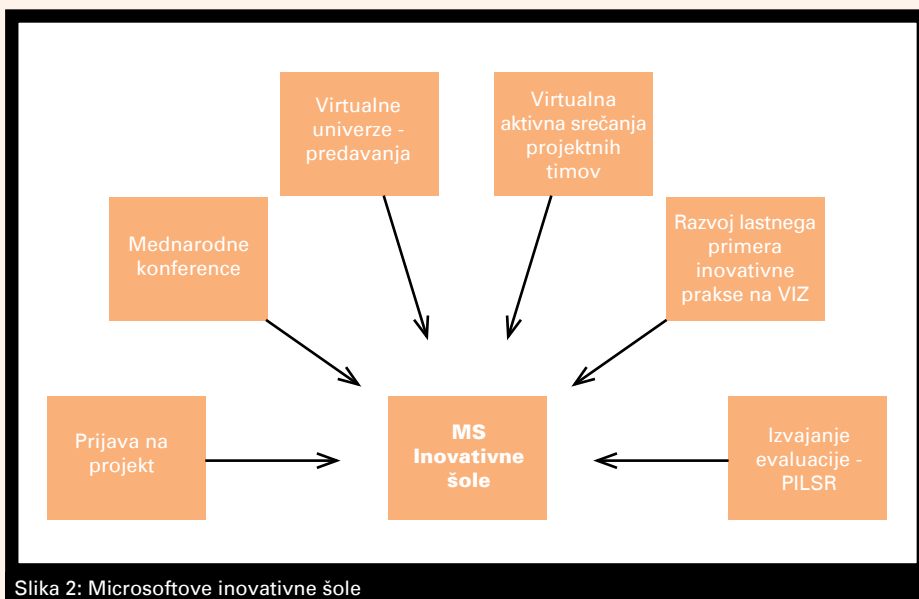
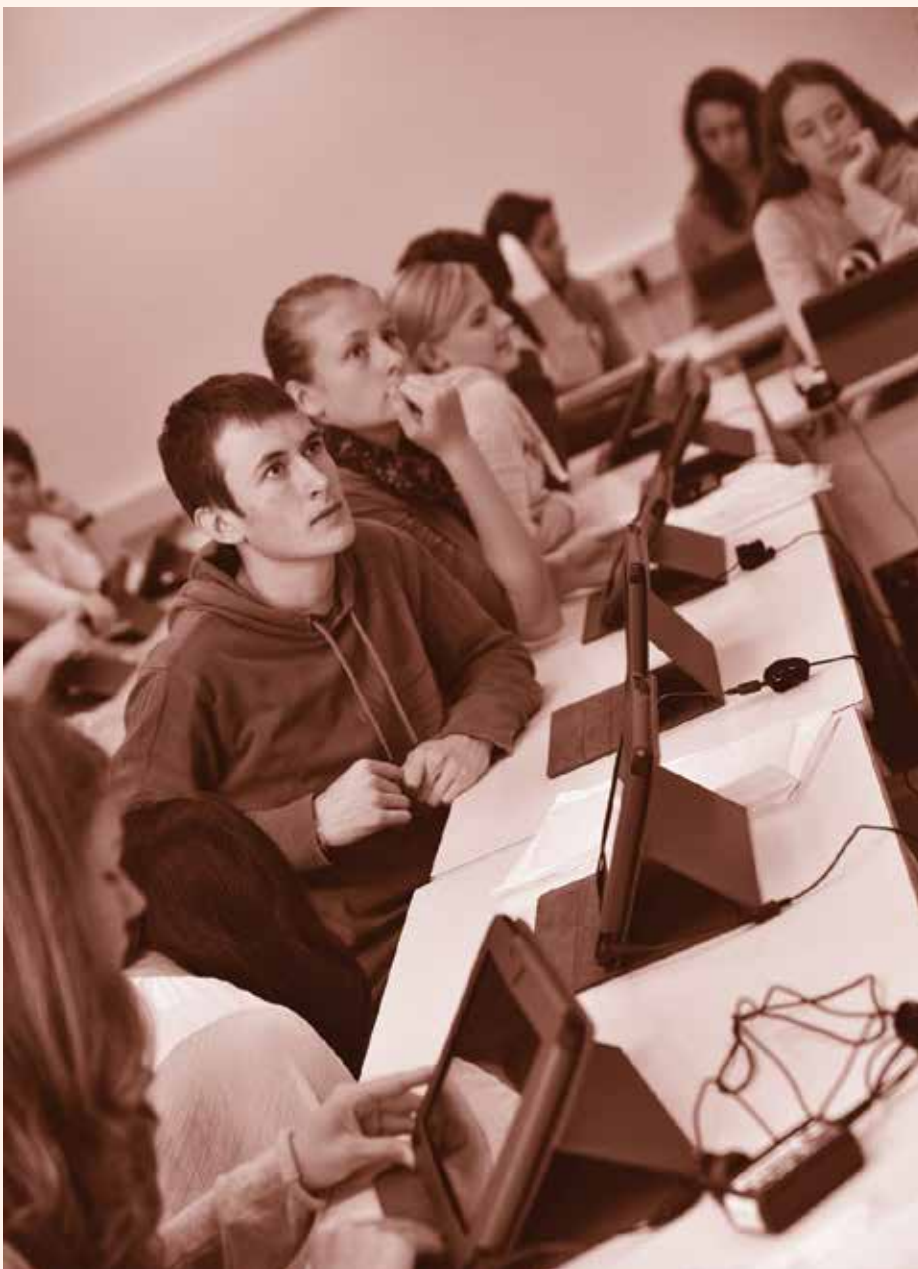
Priprava

Zavoda AMS se je v okviru priprave vključil med Microsoftove inovativne šole. S tem je Zavod s Škofijsko gimnazijo pridobil možnost podpore šoli na poti k inovativnosti, in sicer:

- ▶ dostop do znanja (virtualne univerze, sistem mentorstva, izobraževalna platforma);
- ▶ dostop do skupnosti (primeri dobrih praks, sodelovanje, izmenjava izkušenj);
- ▶ dostop do spremljanja napredka.

Zavod AMS z inovativnimi šolami vpeljuje uporabo tabličnih računalnikov ali prenosnikov pri pouku. Novost se bo najprej preizkusila v t. i. inovativnem razredu. Posebej se Zavod posveča usposobljenosti učiteljev za didaktično osmišljeno delo z inovativnim razredom, ker se zavedajo, da je priprava na poučevanje in učenje 1 na 1 ključna za uspeh. Pri tem je treba slediti naslednjim korakom:

- ▶ usposobljenosti učiteljev za uporabo računalnikov pri pouku;
- ▶ profesionalno poučevanje (potrebe in podpora za poučevanje);
- ▶ kritično prijateljevanje (kolegialno hospitiranje pri urah);
- ▶ učni prostori: kako lahko uporaba IKT in fleksibilni prostor povečata učne priložnosti;
- ▶ tehnična podpora;

Slika 2: Microsoftove inovativne šole

- ▶ vprašanja o uporabi IKT pri pouku: (pogostost in količina rabe, dostopnost, uporaba izven urnika);
- ▶ vprašanja na temo razvoja učiteljevega profesionalnega razvoja;
- ▶ vprašanja na temo vodenja šole.

Zaključek

Za uspešno uvajanje učenja 1 na 1 je potrebno temeljito načrtovanje in zavedanje, da ne gre za tehnologijo, ampak za spremembo pedagoške paradigme. Ena od poti, kako uresničiti novo pedagoško tehnologijo, je prav gotovo smiselno didaktično vključevanje sodobnih tehnologij v poučevanje, učenje in vrednotenje. •

Literatura

- Brečko B., Vehovar V. (2008), Informacijsko-komunikacijska tehnologija pri poučevanju in učenju v slovenskih šolah, Pedagoški inštitut.
- Brown, J. S. (2000). Growing up digital: How the web changes work, education and the ways people learn Change, 32(2), 10-20.
- Oblinger, D. (2003). Boomers, Gen Xers, Millennials, Understanding the new students, Educause Review, 38, 37-47.
- Oblinger, D. G., & Oblinger, J. L. (2005). Educating the net generation. Dostopno: www.educause.edu/educatingthenetgen.
- Oblinger, D. (2005). Learners, learning and technology: The Educause learning initiative, Educause Review, 40.
- Oblinger, D. G., & Hawkins, B. L. (2005). The myths about students, Educause Review, 40(5), 12-13. Dostopno: www.educause.edu/apps/erm05/erm055.asp.
- Microsoftove inovativne šole-evalvacija: dosegljivo na (<http://www.pilsr.com/AboutResearch.aspx>).
- Kern, B. (2009). Sedanjost in prihodnost izobraževanja, v: Modeli izobraževanja za mladinsko delo, IRDO.
- Vuorikari R., Garoia V. in Balanskat A. (2011), Introducing Netbook pedagogies in School, European Schoolnet. – Avstralska vlada, dosegljivo: <http://www.deewr.gov.au/Schooling/DigitalEducationRevolution/Pages/default.aspx>.
- Vuorikari, Garcia, Balanskat, (2011), Introducing Netbook Pedagogies in School, European Schoolnet, 2011. Authorised by the Department of Education and Early Childhood Development (2010), 21 Steps to 1-to-1 Success, Victoria.
- Pavlič Škerjanc, K. (2005), Prilagoditev programa gimnazija Evropski oddelki, ZRSŠ.

- ▶ dokumenti in video vodiči, (Vuorikari, Garcia in Balanskat, 2011).

Evalvacija

Za vsak načrtovani razvoj je pomembna evalvacija. Cilj evalvacije je prikazati napredek projekta ali programa na vseh nivojih tako, da lahko hitro vidimo, kako se projekt razvija in kako se izvajajo posamezne aktivnosti projekta. V okviru projekta e-šolstvo je potekala evalvacija, kjer se je naredila analiza stanja posameznega VIZ-a tako na tehničnem kot na pedagoškem področju. Potekajo tudi vmesne evalvacije ob koncu šolskega leta, ki merijo napredek posameznega VIZ-a. Prav tako je projekt razvil področje samoevalvacije, ki se nanaša na izvedene seminarje in vse vrste svetovanja. Na Zavodu AMS smo pri uvajanju

inovativnega razreda za potrebe evalvacije uporabili sistem PILSR. Evalvacija vključuje vodstvo zavoda in učitelje in spremlja raven uporabe inovativnega poučevanja. Cilj je spremljanje napredka inovativnosti poučevanja posameznega učitelja. Evalvacija bo potekala mesečno (<http://www.pilsr.com/AboutResearch.aspx>). Cilj evalvacije PILSR je, da učitelji samoevalvirajo štiri sklope:

- ▶ vprašanja o načinu poučevanja in učenja: (uporabljene načine dela z dijaki: medpredmetne povezave, projektno delo, sodelovalno delo, analize, razvoj; vrste dejavnosti: aktivnosti, kritično prijateljevanje dijakov, učne strategije dijakov, samoocenjevanje dijakov; uporaba globalnih trendov: raziskave, rešitve),